

J. Chrtek a A. Žertová:

Příspěvek ke květeně okolí Sadské

V příspěvku uvádíme některé lokality význačnějších druhů, sbíraných v letech 1950—1956. Vynechané jsou většinou údaje, publikované již dříve různými autory, pracujícími v našem území (Hansgirk, Čelakovský, Velenovský, Domin, Rohlena, Klika, Klečka, Kaufman). Studované území je omezeno na severu Labem; na východě vymezeno hranicí Písty, Zvěřínkem, Kostelní Lhota; na jihu Milčice, Poříčany; na západě St. Vestec, Přerov nad L. Názvy rostlin jsou uvedeny podle: Dostál, J., Klíč k úplné květeně ČSR, Praha 1954.

Amaranthus albus L. — Nádraží Poříčany.

Artemisia absinthium L. — Náves v Pístech; písčiny u sadských lázní.

Astragalus cicer L. — Vých. svah na pravém břehu mlýnské štruby již. od Sadské; již. svah Bílé hory u Přerova n. L.; břeh Labe záp. od Písty.

Artiplex hortensis L. — Rumiště za kostelem v Sadské; na chodníku v Prokopově ulici v Sadské.

Atriplex rosea L. — Rumiště již. od Sadské.

Bidens cernuus L. — Břeh potoka Kanovnice již. od Sadské; křoviny na břehu Labe sev. od Sadské; příkop u silnice sev. od St. Vestce; u potoka vých. od Poříčan; vyskytuje se roztroušeně, ale nikde netvoří velké porosty.

Camelina laxa C. A. Meyer. — Násep železniční trati (Poříčany—Kolín) již. od Milčic. Ojedinelý výskyt mezi běžnými ruderalními druhy. Tento druh je pro území ČSR nový. Protože je to nový druh pro naši květenu, a jeho výskyt na jiných místech není vyloučen, uvádíme jeho popis, doplněný podle Grossheim a „Flora Kavkaza“: lodyha nejčastěji větvená, 20—80 cm vysoká, ve spodní části odstále štětinatě chlupatá, listy kopinaté, květy oranžově žluté, 5—6 mm velké, v dlouhých hroznech, s kolénkatě zprohýbanou osou květenství, květní stopky za plodu 8—15 mm dlouhé, odstálé, šešulky okrouhle obvejčité, 4—6 mm dlouhé, 3—3,5 mm široké, zakončené čnělkou $\pm 1,5$ —3 mm dlouhou. Od našich druhů rodu *Camelina* Crantz [*C. microcarpa* Andr., *C. sativa* (L.) Cr., *C. alyssum* (Mill.) Thell. a též od *C. rumelica* Velen.], se liší zejména barvou květů a kolénkatě zprohýbanou osou květenství. *C. laxa* C. A. Meyer je rozšířena v oblasti Malého Kavkazu, východní části Turecka a v severním Iránu. Podrobnější údaje o tomto druhu jsou ve „Flora SSSR“ 8, 1939 a v Grossheim „Flora Kavkaza“ 4, 1950, kde je popis, vyobrazení a mapa rozšíření. Fotografie předasijských druhů uvádí Bornmüller (1936). Na naší lokalitě je druhotně zavlečená. — Pro srovnání je zajímavý případ zavlečení středoasijského druhu *Camelina stiefelhagenii* Bornm., která byla nalezena v okolí Drážďan (Bornmüller 1941). V ČSR byla sbírána, kromě běžných druhů, také *Camelina rumelica* Velen. na Slovensku (Fritsch 1929, Smejkal 1956).

Campanula cervicaria L. — Louky na vých. okraji lesa Dol. Kersko, záp. od Sadské; sev. svah kóty 232 jv. od St. Vestce.

Carduus nutans L. — Kopec Horka sz. od Sadské; jv. svah kóty 232 od St. Vestce.

Centaurium pulchellum (Sw.) Druce — U silnice z Velenky do Semie na loučce sz. od Velenky.

Centunculus minimus L. — Na lesní cestě v záp. části Hor. Kerska vých. od Velenky.

Cerinth minor L. — Břeh stružky jv. od Sadské; pole na již. svahu kóty 232 záp. od Poříčan; sev. svah kóty 232 jv. od St. Vestce.

Chenopodium vulvaria L. — U silnice ve St. Vestci; na silnici v Poříčanech již. od nádraží.

Chrysanthemum parthenium (L.) Bernh. — Rumiště za kostelem v Sadské.

Cirsium acaule (L.) Scop. — Louky na záp. okraji Dol. Kerska sv. od Velenky; sv. stráně kóty 238 jv. od Poříčan; jz. svah kóty 232 jv. od St. Vestce. — Na loukách u Dol. Kerska sv. od Velenky jsou hojní kříženci s *C. oleraceum* (L.) Scop. Na jv. úpatí Bílé hory u Přerova u pramene mezi druhy *C. acaule* a *C. canum* (L.) All. bylo několik rostlin, které svými znaky připomínaly křížence. Oba druhy byly na uvedené lokalitě hojné.

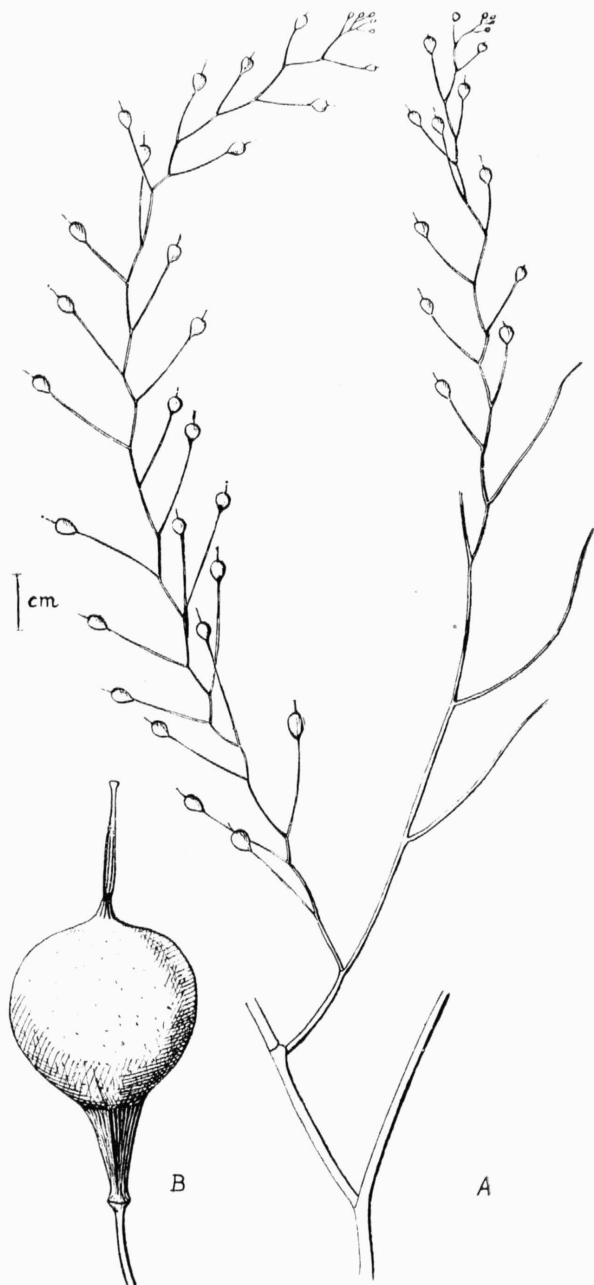
- Cirsium eriophorum* ssp. *vulgare* P e t r a k — Na sv. svahu kóty 232 jv. od St. Vestce.
- Cucubalus baccifer* L. — Křoviny na břehu Labe sev. od Sadské.
- Cynanchum vincetoxicum* (L.) P e r s. — U cesty v lese Dol. Kersko.
- Dianthus superbus* ssp. *typicus* (A s c h. et G r a e b.) D o s t. — Hojný na loukách u Dol. Kerska sz. od Sadské i sv. od Velenky. V lese Dol. Kersko roztroušeně.
- Diplotaxis tenuifolia* (J u s l.) D C. — U železniční trati již. od Milčic.
- Draba muralis* L. — Břeh Labe sev. od Sadské.
- Echinops sphaerocephalus* L. — Rumiště sv. od Píst.
- Galium tricornе* S t o c k. — Okraj pole na břehu Labe sev. od Sadské; pole již. od Sadské.
- Gentiana pneumonanthe* L. — Louky u Dol. Kerska již. od Hradištka.
- Gentianella amarella* ssp. *axillaris* (S c h m.) M u r b. — Sev. svah kóty 232 jv. od St. Vestce.
- Gentianella ciliata* (L.) D o s t. — Sev. svah kóty 232 jv. od St. Vestce.
- Geranium dissectum* J u s l. — Příkop u silnice ze Sadské do Milčic.
- Geranium pyrenaicum* B u r m. f. — U silnice v sev. části Sadské před odbočkou silnice do Hradištka.
- Hypericum hirsutum* L. — Paseky v lese Dol. Kersko.
- Hypericum montanum* L. — U cesty v lese Dol. Kersko; křoviny na záp. Hory u Semie; již. svah kóty 232 jv. od St. Vestce.
- Hypericum maculatum* C r. — U cesty v lese Dol. Kersko.
- Iva xanthifolia* N u t t. — Násep nově budovaného nádraží v Poříčanech. Z ČSR je uváděna z okolí Prahy (D o s t á l 1954), Nymburka (K a u f m a n 1951). Na Slovensku se vyskytla na vých. okraji města Šahy na břehu řeky Ipel v souvislých porostech (vlastní sběry 1956). V Evropě je rozšířena porůznu, většinou v blízkosti železničních tratí.
- Kentranthus ruber* (L.) D C. — Rumiště za kostelem v Sadské.
- Kickxia elatine* (L.) D u m. — Pole na úpatí kóty 232 jv. od St. Vestce; úhor na jz. svahu Hory u Semie.
- Kickxia spuria* (L.) D u m. — Pole na úpatí kóty 232 jv. od St. Vestce; úhor na jz. svahu Hory u Semie; pole na již. svahu Bílé hory u Přerova.
- Lathyrus hirsutus* L. — U cesty na kótu 238 vvj. od Poříčan.
- Lathyrus paluster* L. — Hojně až velmi hojně na loukách v okolí St. Labe sev. od Sadské a u lesa Dol. Kersko záp. od Sadské.
- Lathyrus silvester* ssp. *platyphyllos* (R e t z.) D o s t. — Louky u Dol. Kerska; louky u Labe sev. od Sadské; u cesty na kótu 238 vvj. od Poříčan.
- Lavatera thuringiaca* L. — U silnice do Hořan jz. od Sadské; okraj lesa na vrcholu Bílé hory u Přerova; okraj Dol. Kerska sv. od Velenky.
- Linosyris vulgaris* C a s s. — Již. svah Hory u Semie, velmi hojně.
- Listera ovata* (L.) R. B r. — Les Dol. Kersko.
- Melilotus albus* M e d i c. — Okraj Borů sev. od Sadské; již. svah Bílé hory u Přerova.
- Mimulus guttatus* D C. — Břeh Labe sev. od Sadské.
- Misopates orontium* (L.) R a f. — Pole na již. svahu kóty 232 záp. od Poříčan.
- Nepeta mussinii* H e n k. — Již. svah Hory u Semie.
- Nigella arvensis* L. — Pole na jz. svahu Bílé hory u Přerova.
- Radiola linoides* R o t h — Lesní cesta v záp. části Hor. Kerska.
- Salix incana* S c h r a n k — Břeh Labe záp. od Píst.
- Scabiosa caespitosa* W. et K. — Záp. svah kóty 232 jv. od St. Vestce.
- Sedum rupestre* L. — Suché louky u Dol. Kerska sv. od Velenky; okraj Borů sev. od Sadské.
- Stachys annua* L. — Pole na již. svahu kóty 232 záp. od Poříčan; na vrcholu kóty 232 jv. od St. Vestce.
- Teucrium botrys* L. — Již. svah Hory u Semie.
- Teucrium scordium* ssp. *palustre* (L a m.) G a m s. — Příkop u silnice sev. od St. Vestce.
- Thalictrum minus* ssp. *elatum* (J a c q.) O s v. — Okraj lesa na vrcholu Bílé hory u Přerova; jz. svah Hory u Semie.
- Valeriana officinalis* ssp. *officinalis* B r i q. — Louky sv. od Velenky; v lese Dol. Kersko.
- Verbascum blattaria* L. — Suchá stránka sv. od Píst; břeh Labe sev. od Sadské; Dol. Kersko záp. od Sadské; u silnice sev. od St. Vestce.
- Verbascum phoeniceum* L. — Břeh Labe sev. od Sadské; na kopci Horkách sz. od Sadské; Dol. Kersko záp. od Sadské.
- Veronica scutellata* L. — Louky na vých. okraji Dol. Kerska záp. od Sadské.
- Vicia lathyroides* L. — Polní cesta již. od Kostelní Lhoty. Mezi typickými jedinci se vyskytly i bělokvěté formy. Hojně u cesty pod tratí záp. od Sadské; louky u Dol. Kerska již. od Hradištka; louky u Dol. Kerska sv. od Velenky.
- Vicia pannonica* ssp. *typica* (B e c k) D o s t. — Pole na kopci za kostelem v Sadské; pole na vrcholu Bílé hory u Přerova.

Xanthium riparium Itz. Her. — U přehrady na Labi sev. od Sadské; u státní silnice v Dol. Kersku; písčiny na břehu Labe vých. od Hradištky; u silnice v Hradištku; u cesty na kótu 238 jv. od Poříčan.

Literatura

- Bornmüller, J.: Symbolae ad Floram Anatolicam, 2., Fedde Repertorium, Beihefte LXXXIX, 2, 1936.
- Bornmüller, J.: Über eine neue *Camelina*-Art der vorderasiatischen Flora: *Camelina Stiefelhagenii* Bornm., Fedde Repertorium L., p. 129—132, 1941.
- Čelakovský, L.: Prodrum květeny české I.—IV., Archiv pro přír. prozkoumání Čech, Praha 1868—1883.
- Čelakovský, L.: Resultate der botan. Durchforsch. Böhmens im Jahre 1882—1892. Sitzungsab. d. könig. böhm. Gesellschaft d. Wiss., Prag 1883—1893.
- Daněk, G.: Fytogeografický nástin středního Polabí. Sborník klubu přírodovědeckého v Praze, p. 1—37, Praha 1912.
- Domín, K.: I.—IV. Beitrag zur Kenntnis der Phanerogamenflora von Böhmen. Sitzungsab. königl. böhm. Gesellschaft d. Wiss. III. Kl., 1903—1906.
- Domín, K.: Kritische studien über die böhmisch-mährische Phanerogamenflora. Beihefte zum Bot. Centralblatt, XXVI, Abt. 2, p. 247—287, 1910.
- Domín, K.: Rostlinogeografické vycházky do středního Polabí. Časopis Musea král. čes. XCII, p. 15—23, 48—61, Praha 1918.
- Dostál, J.: Květena ČSR, Praha 1950.
- Dostál, J.: Klíč k úplné květeně ČSR, Praha 1954.
- Fritsch, K.: Zur Kenntnis der *Camelina rumelica* Velenovský. Sitzungsab. Akad. Wiss. Wien, math.-naturw. Kl. Abt. I. 138, p. 347—370, 1929.
- Jirásek, V.: Příspěvek k floristickému výzkumu území okresu Brandýs n. L. XIV. Ročenka OJM v Brandýse n. L., p. 5—18, 1940.
- Jirásek, V.: První doplněk k seznamu botanické a botanicko-ochranné literatury území okresu Brandýs n. L. XV. Ročenka OJM v Brandýse n. L., p. 5—7, 1941.
- Kaufman, S.: Nové rostliny na Nymbursku. Československé botanické listy II., p. 34—35, Praha 1949—1950.
- Kaufman, S.: Řepě obecná a pobřežní na Nymbursku. Československé botanické listy III., p. 70—71, Praha 1950—1951.
- Kaufman, S.: *Iva xanthifolia* Nutt. v Nymburce. Československé botanické listy III., p. 133—134, Praha 1950—1951.
- Kaufman, S.: Labská ramena a tůň na Nymbursku. Československé botanické listy IV., p. 12—13, Praha 1951—1952.
- Klečka, A.: Studie o slatinných lukách polabských. Sborník výzk. úst. zeměděl. ČSR, sv. 52, p. 1—189, Praha 1930.
- Klika, J.: Střední Polabí. Sborník Čsl. společnosti zeměpisné XXIX., p. 89—102, 134—145, Praha 1923.
- Klika, J.: Příspěvek k rostlinnému výzkumu středních Čech III., Časopis Musea král. čes. XCVI., p. 41—44, Praha 1922.
- Klika, J.: Příspěvek ke geobotanickému průzkumu středního Polabí. Věstník Král. společnosti II. tř., XII., p. 1—25, Praha 1929.
- Klika, J.: O rostlinných společenstvech a jejich sukcesi na obnažených písčinných půdách lesních ve středním Polabí. Sborník Čsl. akademie zemědělské VI. odd. A., p. 277—302, Praha 1931.
- Rohlena, J.: Příspěvky k floristickému průzkumu Čech I.—XI. Časopis Národního musea XCVI—CV., Praha 1922—1931.
- Smekal, M.: Noví zástupci československé adventivní květeny. Časopis Slezského musea, p. 35—39, Opava 1956.

Tab. XII. — *Camelina laxa* C. A. Meyer. — B. Zvětšená šešulka.

J. Chrtěk a A. Žertová: Příspěvek ke květeně okolí Sadské.